

HEKİMLERİN VE HASTANE PERSONELİNİN SORUMLULUĞU
YANLIŞ İĞNE SONUCU SAKAT KALMA
GÖREVLİ MAHKEME VE ZAMANAŞIMI

I- YASA, İÇTİHAT VE ÇEŞİTLİ GÖRÜŞLER

1) Yargıtay'ın kökleşen kararlarına göre, hekim ile hasta arasındaki ilişki "vekalet" sözleşmesine dayandığından, hekime ve hastaneye karşı açılacak davalarda zamanaşımı, BK. m. 386/2 ve BK. m. 126'ya göre beş yıldır.

2) 506 sayılı Sosyal Sigortalar Yasası yürürlükte iken ve SSK. hastaneleri Sağlık Bakanlığına devnedilmeden önceki dönemde , Sigorta Hastanelerine karşı açılacak davalarda zamanaşımı konusunda çeşitli görüşler çarpışmakta idi. Şöyle ki :

a) Kimilerine göre, SSK hastaneleri, diğer kamu hastaneleri dışında ve özel hukuk kurallarına bağlı kuruluşlardı; hasta ile hastane ve hekim arasındaki ilişki sözleşmeye dayanmaktaydı. Hasta ile hekim arasında olduğu gibi, hasta ile hastane arasında da BK. m.386/2'ye göre "vekalet sözleşmesi" vardı. Bu nedenle zamanaşımı (5) yıl kabul olunuyordu.

b) Kimileri de, hasta ile kurum arasındaki ilişkinin 506 sayılı yasadan doğduğunu ve bu yasada zamanaşımı süresi belirtilmediğine göre BK. m.125'in uygulanması ve zamanaşımının (10) yıl olması gerektiğini savunuyorlardı.

Yargıtay 9.HD.18.11.1991 gün 8375-14336 sayılı kararının "karşioy" yazısında, hekim ile hasta arasındaki vekalet sözleşmesi olduğu görüşü doğru bulunmakla birlikte, hastane ile hasta arasındaki ilişkinin 506 sayılı yasanın 33.maddesine dayandığı, sözkonusu yasada ayrı bir zamanaşımı süresi öngörülmediğinden BK. m. 125'deki (10) yıllık sürenin uygulanacağı savunulmuştu. (İş H. Der. 1992, sf.120)

c) Ancak, bu konuda baskın görüş, SSK hastaneleri ile sigortalılar arasındaki ilişkinin 506 sayılı yasadan kaynaklandığı, Yasanın 32-36 maddelerine göre Kurum'un sigortalılara ve yakınlarına sağlık yardımları yapma yükümlülüğü bulunduğu,. bu yükümlülüğün bedeli primlerle ödenmekte olduğundan, Kurum ile Sigortalılar arasında karşılıklı yükümlülükler dayalı bir sözleşme ilişkisi bulunduğu; bu ilişkilerin yasal dayanağının 506 sayılı Yasa olmasına göre, Kurum hastanelerinin ve sağlık personelinin sigortalı hastalara ve yakınlarına karşı açılacak davaların zamanaşımı süresinin, Yasa'nın 99/2. maddesine göre (5) yıl olması gerektiği biçiminde idi.

d) Yürürlükten kalkan 506 sayılı Yasa'nın 99/2.maddesinin yeni 5510 sayılı Sosyal Güvenlik Yasası'ndaki karşılığı 97'nci madde olup, bu maddede de zamanaşımı (5) yıldır.

II- YARGITAY'IN DEĞİŞEN KARARLARI VE İDARİ YARGININ GÖREVLİ KILINMASI

1) SSK Hastanelerinin Sağlık Bakanlığına bağlanmasından sonra, Yargıtay Özel Dairesi, yeni adıyla "Eğitim ve Araştırma Hastaneleri"ne karşı sigortalıların "Adli Yargı"da açtıkları davaları görev yönünden bozmaya ve "İdari Yargı"nın görevli olduğu yönünde kararlar vermeye başladı. Bunun son derece yanlış olduğunu düşünüyoruz. Çünkü bu hastaneler Sağlık Bakanlığına bağlanmış da olsalar, sigortalıların tedavilerinin ücretsiz ve

karşılıksız olduğu söylenemez. Çünkü sigortalılar, kendilerine sağlık yardımlarının yapılması için prim ödmektedirler. Yani sağlık hizmetleri, sigortalılar için parasız olmayıp, ödedikleri primlerin karşılığıdır. Bu nedenle İdari Yargının değil, Adli Yargının görevli olması gerektiği düşüncesindeyiz.

2) Ancak ne var ki, Yargıtay bu davaları İdari Yargıya göndermektedir. Böyle olunca da zamanaşımı, 2577 sayılı İdari Yargılama Yasası'nın 13.maddesine göre, zarara uğrayanların haksız ve hukuka aykırı eylemi öğrenmelerinden başlayarak (1) yıl ve herhalde eylem gününden başlayarak (5) yıldır.

Biz, bunun da yanlış olduğunu söylüyoruz. Madem ki, hasta ile hekim arasındaki ilişkinin "vekalet sözleşmesine" dayandığı kabul edilmektedir, o halde hiç olmazsa yargıda ve uygulamada birlik yönünden zamanaşımı (5) yıl olmalıdır, diyoruz.

III-SOMUT OLAY VE YARDIMCI KİŞİLERDEN SORUMLULUK

Hastane ve hekimlerin sorumluluğuna uygulanacak zamanaşımı konusundaki görüşleri, bilinmesinin yararlı olacağı düşüncesiyle yukarda verdik. Zamanla tartışılıp en doğrusunun bulunmasını umut ediyoruz.

Somut olaya gelince:

Yanlış iğne vurulması sonucu hasta sakat kalmıştır. İğneyi vuran hemşire veya sağlık görevlisidir. Bunlar hastanenin "yardımcı kişileri"dir. O halde burada yukardaki açıklamalardan farklı bir durum söz konusudur. Çünkü Hastane Yönetimi "yardımcı kişiden" dolayı sorumludur. Böyle olunca da zamanaşımı Borçlar Kanunu 100'üncü maddesine göre (10) yıl olmak gerekir. Ancak ne var ki, olay SSK Hastanesinde meydana gelmiştir ve Yargıtay'ın (yanlış olduğunu yukarda açıkladığımız) son kararları İdari Yargı'nın görevli olduğu yönündedir. Böyle olunca da dava açma süreleri (ne yazık ki) 2577 sayılı İdari Yargılama Yasası'nın 13.maddesine göre belirlenecektir.

IV- BEDENSEL ZARARLARDA ZAMANAŞIMININ BAŞLANGICI

Yargıtay'ın yerleşik kararlarına göre, bedensel zararlar da zamanaşımının başlangıcı, sürekli sakatlığa ilişkin Sağlık Kurulu Raporunun öğrenildiği tarihtir. Bu konuda çok sayıda Yargıtay Kararlarını "SİTE"mizin "Araştırma Yazıları" ve "Yargıtay Kararları" bölümlerinde bulabilirsiniz.